

DA

DA

DA



EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den
KOM(2010) 715/4

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

EU's strategi for Donauområdet

{SEK(2010) 1489}

{SEK(2010) 1490}

{SEK(2010) 1491}

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
2.	Udfordringer og muligheder	4
2.1	Udfordringer.....	4
2.2.	Muligheder	5
3.	Reaktion: en handlingsplan	6
3.1	Forbindelser i Donauområdet.....	7
3.2	Miljøbeskyttelse i Donauområdet	9
3.3	Velstand i Donauområdet.....	10
3.4	Styrkelse af Donauområdet	12
4.	Gennemførelse og styring	12
5.	Forbindelser til EU's politikker	14
6.	Konklusion	15

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

EU's strategi for Donauområdet

1. INDLEDNING

Donauområdet har ændret sig dramatisk. Senest har der været de to EU-udvidelser i 2004 og 2007. Verdens mest internationale afvandingsområde ligger nu for en stor del inden for EU's område. Man har nu nye muligheder for at tage udfordringerne og mulighederne op i EU, først og fremmest gennem en styrkelse af indsatsen for at overvinde den økonomiske krise på en bæredygtig måde. Den socioøkonomiske udvikling, konkurrenceevnen, miljøstyringen og en ressourceeffektiv vækst kan forbedres, og sikkerhed og transportkorridorer kan moderniseres. Donau kan åbne EU op for de nære naboer, Sortehavsregionen, det sydlige Kaukasus og Centralasien. En EU-strategi for Donauområdet kan medvirke til gennemførelsen af EU's mål ved at styrke vigtige initiativer i EU-politikken, især Europa 2020-strategien.

Donau udgør et funktionelt område, defineret ved dens afvandingsområde. Samarbejdsorganer, såsom Donaukommissionen og den internationale kommission for beskyttelse af Donau, tager specifikke spørgsmål op. Med strategien udvides dette tiltag, så man kan behandle prioriterede områder samlet. Geografisk omfatter området først og fremmest, men ikke kun: Tyskland (Baden-Württemberg og Bayern), Østrig, Slovakiet, Tjekkiet, Ungarn, Slovenien, Rumænien og Bulgarien i EU og Kroatien, Serbien, Bosnien-Hercegovina, Montenegro, Moldova og Ukraine (regionerne langs Donau) uden for EU. Strategien står åben for andre partnere i regionen. Da Donau munder ud i Sortehavet, bør strategien ses i sammenhæng med perspektiverne for Sortehavet. Med mere end 100 mio. mennesker og en femtedel af EU's område er dette område af afgørende betydning for Europa.

I dette område er der brug for at skabe forbindelser mellem mennesker, deres idéer og behov. Transportforbindelserne skal moderniseres, og dataadgangen forbedres. Energien kan gøres billigere og mere sikker takket være bedre forbindelser og alternative kilder. Udvikling kan kompenseres med miljøbeskyttelse inden for et tiltag med bæredygtig udvikling i overensstemmelse med den gældende EU-lovgivning om miljø. Det er nødvendigt at samarbejde for at mindske risici og katastrofer, såsom oversvømmelser, tørke og ulykker i industrien. Med udgangspunkt i lovende forsknings- og innovationsperspektiver kan området blive førende inden for EU's handel og erhvervsliv. Man vil kunne overvinde uligheder inden for uddannelse og beskæftigelse. Området kan gøres til et sikkert og trygt sted, hvor problemer som konflikter, udstødelse og kriminalitet bliver løst på passende vis.

Inden 2020 bør alle borgere i området have bedre mulighed for en videregående uddannelse, beskæftigelse og velfærd i deres hjemstavn. Strategien skal gøre dette område til et område i det 21. århundrede, sikkert og optimistisk og et af de mest attraktive områder i Europa.

For at opnå dette har Det Europæiske Råd anmodet Kommissionen om at udarbejde denne strategi¹. Dette er en opfølgning af den positive reaktion på EU-strategien for Østersøområdet, som er ved at blive gennemført. I anmodningen vedrørende Donauområdet fremhæver man på grundlag af erfaringerne fra Østersøområdet en integreret fremgangsmåde med hensyn til en bæredygtig udvikling. Man skal udpege synergieffekter og finde kompromiser, f.eks. udvikling af avanceret grøn teknologi, hvor man arbejder for en bedre justering af politikker og finansiering for at forbedre virkningen lokalt og for at overvinde opsplitninger. Kommissionen, der arbejder inden for mange politikområder, kan medvirke til et sådant tiltag som skitseret i 1) nærværende meddelelse til de andre EU-institutioner og 2) i en medfølgende handlingsplan.

Det er Kommissionens faste overbevisning, at det er af afgørende betydning, at der fastsættes mål, for at man kan arbejde målrettet og fastsætte prioriterede områder i forbindelse med indsatsen. Disse mål bør videreudvikles sammen med interesserede parter umiddelbart efter vedtagelsen af nærværende meddelelse og vedtages inden Det Europæiske Råds møde i juni 2011. Målene vil gælde for medlemsstaterne; lande, der ikke er medlemsstater, vil blive opfordret til at stræbe i retning af disse under hensyntagen til deres specifikke forhold. Målene vil blive kontrolleret nøje i forbindelse med Kommissionens rapporter.

2. UDFORDRINGER OG MULIGHEDER

Forslagene kommer efter en omfattende høring af de interesserede parter. Regeringer, også fra lande, der ikke er medlemsstater, er blevet inddraget gennem "nationale kontaktsteder". Ekspertisen i de relevante tjenestegrene i Kommissionen og i Den Europæiske Investeringsbank og andre regionale organer (f.eks. det regionale samarbejdsråd) er blevet inddraget. Interesserede parter blev hørt online og via fem store konferencer. De vigtigste budskaber var: 1) dette er et positivt initiativ, der styrker områdets integration i EU, 2) medlemsstater og tredjelande (herunder kandidatlande og potentielle kandidatlande) forpligter sig på det højeste politiske niveau, 3) Kommissionen er af afgørende betydning for at fremme processen, 4) eksisterende ressourcer kan udnyttes langt bedre til målene i strategien, og 5) strategien skal give synlige, konkrete forbedringer for området og befolkningen her.

2.1 Udfordringer

Gennem historien har Donauområdet i særlig grad været udsat for voldsomme begivenheder med mange konflikter, folkeflytninger og udemokratiske regimer. Jerntæppets fald og EU's udvidelse giver imidlertid mulighed for en bedre fremtid. Dette betyder, at store udfordringer tages op, blandt andet:

- **Mobilitet:** Donau er i sig selv en stor transeuropæisk transportnetkorridor. Den udnyttes imidlertid langt under sin fulde kapacitet. Fragt transporteret på Donau udgør kun 10 %-20 % af fragtmængden på Rhinen. Da transport ad indre vandveje giver store miljømæssige og effektivitetsmæssige fordele, skal Donaus potentiale udnyttes bæredygtigt. Der er især et stort behov for større multimodale anlæg, en bedre tværgående forbindelse med andre floder og en modernisering og udvidelse af infrastrukturen ved transportknudepunkter, såsom flodhavne.

¹ Det Europæiske Råd anmodede officielt Europa-Kommissionen om at koordinere en EU-strategi for Donauområdet og udtalte i konklusionerne af 19. juni 2009: "Rådet (...) opfordrer Kommissionen til at fremlægge en EU-strategi for Donauområdet inden udgangen af 2010".

- **Energi:** Relativt set er priserne høje i regionen. Opsplittede markeder fører til højere omkostninger og mindre konkurrence. Afhængigheden af for få eksterne leverandører øger sårbarheden, som man har set i periodiske vinterkriser. En større spredning i leveringerne ved hjælp af bedre forbindelser og virkelige regionale markeder vil øge forsyningssikkerheden. En forbedret effektivitet, herunder energibesparelser og flere vedvarende energikilder, er af afgørende betydning.
- **Miljø:** Donauområdet er et vigtigt internationalt afvandingsområde og en økologisk korridor. Derfor er det nødvendigt med et regionalt tiltag vedrørende naturbevarelse, fysisk planlægning og forvaltning af vandressourcer. Forureningen tager ikke hensyn til nationale grænser. Store problemer, såsom ubehandlet spildevand, udledning af gødningsstoffer og jorderosion, giver en stærk forurening af Donau. Der må også tages hensyn til miljøvirkningerne af transportforbindelser, udvikling af turiststruktur eller nye energiproducerende faciliteter.
- **Risici:** Store oversvømmelser, tørke og industriforurening forekommer alt for ofte. Forebyggelse, beredskab og en effektiv afhjælpning kræver en høj grad af samarbejde og informationsudveksling.
- **Socioøkonomiske forhold:** Der er meget store forskelle i området. Området omfatter nogle af de mest succesfulde, men også nogle af de fattigste regioner i EU. Ofte mangler der især kontakter og samarbejde, både finansielt og institutionelt. Virksomhederne udnytter ikke i tilstrækkelig grad den internationale dimension ved markedsføring, innovation eller forskning. Andelen af højtuddannede i Donauområdet ligger lavere end gennemsnittet i EU-27, men også her er der udtalte forskelle. De bedst uddannede forlader ofte området.
- **Sikkerhed og grov og organiseret kriminalitet:** Der findes fortsat markante problemer. Menneskehandel og smugleri af varer udgør særlige problemer i en række lande. Korruptionen underminerer borgernes tillid og står i vejen for udviklingen.

Disse udfordringer løses bedst i samarbejde, hvor man fastlægger prioriterede områder, aftaler og gennemføre aktioner. Entreprenører og miljøforkæmpere må f.eks. finde innovative løsninger og i fællesskab løse de vanskeligste spørgsmål til fordel for hele regionen.

2.2. Muligheder

Donauområdet har også mange muligheder. Der findes mange områder med en enestående naturskønhed. Området har en rig historie, kulturarv og kultur. Der findes et enormt udviklingspotentiale, især i de lande, som er stærkest påvirket af overgangen siden 1989. Man finder kreative idéer og en arbejdskraft af høj kvalitet. Området:

- ligger f.eks. dér, hvor Europa åbner sig mod øst. Eksisterende **transport- og handelsveje** skal udvikles (f.eks. gennem transportnetværket Traceca, der via Sortehavsområdet forbinder EU med Kaukasus og Centralasien)
- har f.eks. et **solidt uddannelsessystem** med mange universiteter. Kvaliteten varierer imidlertid. Uddannelserne skal være relevante for arbejdsmarkedets behov, samtidig med at de studerendes mobilitet i regionen fremmes
- råder f.eks. over en **enestående kulturel, etnisk og naturmæssig mangfoldighed**. Der findes globale byer og kulturarvsteder, herunder flere hovedstæder end ved nogen anden

flod i verden. Dette kræver, at der tilbydes en moderne infrastruktur for turismen, således at både besøgende og værter kan nyde godt heraf

- kan f.eks. udnytte **vedvarende energikilder** bedre, hvad enten det drejer sig om vand, biomasse eller varmeenergi. Der er også store muligheder for **energieffektivitet** gennem en bedre styring af energiefterspørgslen og en modernisering af bygninger og logistik. Disse aktioner vil støtte overgangen til en kulstoffattig økonomi
- er f.eks. karakteriseret ved **rige miljøverdier**: en enestående fauna og flora, værdifulde vandressourcer og utroligt smukke landskaber (f.eks. Donaudeltaet, Karpaterne). Alt dette bør bevares og vedligeholdes bæredygtigt.

Skal disse muligheder udnyttes bedst muligt, kræver det øget samarbejde, planlægning og investeringer i fællesskab og udvikling af vigtige forbindelser.

3. REAKTION: EN HANDLINGSPLAN

En integreret reaktion indgår derfor som hjørnesten i den foreslåede strategi. I denne lægges der vægt på bedre og mere intelligente forbindelser med hensyn til mobilitet, handel og energi, aktioner vedrørende miljø, risikostyring samt samarbejde om sikkerhed. Der kan opnås fordele ved en fælles indsats i forbindelse med innovation, turisme, informationsindsamlingen, institutionel kapacitet og marginaliserede befolkningsgrupper.

I strategien er der et forslag om en handlingsplan, som forudsætter et stærkt engagement fra medlemsstaternes og de interesserede parter side. Kommissionen vil løbende se på de opnåede fremskridt. På grundlag heraf vil aktioner og projekter blive ajourført og erstattet med nye, når de er afsluttet, en såkaldt "rullende plan". Vægten vil ligge på en integreret lokalt tilpasset fremgangsmåde. Gode forbindelser mellem byområder og landområder, rimelig adgang til infrastruktur og tjenester samt sammenlignelige levevilkår vil fremme den territoriale samhørighed, som nu er et eksplicit EU-mål.

Under høringen fandt man frem til mange forslag til en aktion. Kommissionen har i partnerskab med medlemsstaterne, regionerne og andre interesserede parter udvalgt de forslag, som

- giver øjeblikkelige og synlige fordele for Donauområdet befolkning
- har virkninger på makroområdet (eller en markant stor del heraf). Projekterne bør derfor fremme en bæredygtig udvikling og dække flere regioner og lande
- er sammenhængende og gensidigt støttende, og som skaber vind-vind-løsninger
- er realistiske (teknisk gennemførlige og med solide finansieringsordninger).

De fremlagte projekter er eksempler, der skal fremmes. De tjener som illustration og ikke som områder, der skal prioriteres. Der er blevet foreslået mange andre – handlingsplanen er en vejledende ramme, der vil blive udviklet, efterhånden som arbejdet skrider frem.

Der er fire søjler, som behandler de vigtigste spørgsmål. Hver enkelt omfatter prioriterede områder og specielle aktionsområder. Det drejer sig om følgende:

1) *Forbindelsen i Donauområdet*

- forbedring af mobilitet og intermodalitet
 - a) indre vandveje
 - b) veje, jernbaner og flyforbindelser
- tilskyndelse til flere vedvarende energikilder
- fremme af kultur og turisme samt den mellemfolkelige kontakt.

2) *Miljøbeskyttelse i Donauområdet*

- genopretning og fastholdelse af vandkvaliteten
- styring af miljørisici
- bevarelse af biodiversitet, landskaber, luftkvalitet og jordbundskvalitet.

3) *Velstand i Donauområdet*

- udvikling af videnssamfundet gennem forskning, uddannelse og informationsteknologier
- støtte til virksomhedernes konkurrenceevne, herunder udvikling af clusters
- investering i mennesker og kvalifikationer.

4) *Styrkelse af Donauregionen*

- udvikling af den institutionelle kapacitet og samarbejdet mellem institutionerne
- samarbejde om at fremme sikkerheden og bekæmpe organiseret og grov kriminalitet.

3.1 Forbindelser i Donauområdet

Gode forbindelser er vigtige for Donauområdet, både internt og til andre europæiske og globale regioner. Ingen del af området bør forblive perifert. Transport og energiinfrastruktur har mange huller og mangler på grund af en utilstrækkelig kapacitet og kvalitet eller dårlig vedligeholdelse. Der er også behov for bedre forbindelser mellem befolkningerne, især ved hjælp af kultur og turisme.

Effektive forbedringer forudsætter en koordineret planlægning, finansiering og gennemførelse. Markedssvigt, der skyldes eksternaliteter, viser sig klart i form af manglende investeringer på tværs af grænserne. Det er nødvendigt at få fastlagt store projekter og at gennemføre dem bæredygtigt og effektivt, hvor omkostninger og udbytte deles. Jo flere brugere, jo mere effektive bliver investeringerne med markante stordriftsfordele.

De vigtigste spørgsmål

Transport

Floden Donau har et stort potentiale med hensyn til bæredygtig sejlads ad indre vandveje, og floden har stor betydning. Men det er her nødvendigt med forbedringer i styringen, udstyret og udbuddet af kvalificeret personale. Man bør forbedre Donaus og dens bifloders fysiske kapacitet, og eksisterende flaskehalse bør fjernes for at sikre effektive besejlingsforhold med gennemførelse af Naiades-programmet og under overholdelse af miljølovgivningen og på grundlag af "fælleserklæringen om sejlads på indre vandveje og et bæredygtigt miljø i Donau". Innovative teknologier bør støttes i overensstemmelse med markedets behov. En bedre uddannelse og bedre karrieremuligheder bør afhjælpe manglen på yngre besætningsmedlemmer (matroser, kaptajner osv.).

Vej-, jernbane- og flyinfrastrukturen er ofte ineffektiv eller mangler simpelthen, især i forbindelser på tværs af grænserne. Gennemførelsen af prioriterede Ten-T-projekter og korridorerne for jernbanegods, jf. forordning (EF) nr. 913/2010, skal ske i henhold til tidsfristerne. Den kommende traktat om transportfællesskab fastlægger bestemmelser om bedre integration af regionen det vestlige Balkan. Multimodalitet og interoperabilitet med udnyttelse af Donaus potentiale som et vigtigt element i den moderne logistik er af afgørende betydning. Der er også behov for forbindelser i nord-/sydgående retning. Den funktionelle luftrumsblok Donau er meget vigtig for styringen af fly i og over området og for en styrkelse af de regionale lufthavnes kapacitet.

Energi

Forbigående kriser viser regionens sårbarhed. Infrastrukturens kvalitet, forsyningssikkerheden, markedsorganisationen, den svingende efterspørgsel, energieffektiviteten og anvendelsen af vedvarende energi er ofte problematisk. En modernisering og udvidelse af netværk, især i form af samkøringslinjer, gennem gennemførelse af det europæiske genopretningsprogram for energiområdet og gennem en styrkelse af Ten-T-netværket er af afgørende betydning. Det er nødvendigt, at man udveksler erfaringer, især med hensyn til intelligente net, intelligente byer og økoinnovation.

Kultur og turisme

Regionen har med en fælles historie og traditioner, kultur og kunst, der afspejler områdets forskellige folkeslag, og en enestående natur attraktive aktiver. Donaudeltaet er et verdenskulturarvsted, som giver mulighed for sport og andre fritidsmuligheder. En fælles bæredygtig fremgangsmåde til at forbedre og udbrede kendskabet til disse muligheder burde gøre Donauområdet til et europæiske og globalt "mærke".

Mål kunne f.eks. være:

- en stigning i transporten af gods på floden med 20 % inden 2020 sammenlignet med 2010

- fjernelse af eksisterende flaskehalse for sejladsen på floden, som skal være sejlbare for fartøjer af typen VIb året rundt inden 2015²
- forbedrede rejsetider for konkurrencedygtige togforbindelser for passagerer mellem store byer
- etablering af fire korridorer for godstog gennem Donauområdet som planlagt inden for tre eller fem år
- udvikling af effektive multimodale terminaler i Donaus flodhavne for at forbinde indre vandveje med jernbane- og vejtransport i 2020
- gennemførelse af de nationale mål på grundlag af klima- og energimålene i Europa 2020

3.2 Miljøbeskyttelse i Donauområdet

Miljøressourcerne er fælles på tværs af grænserne og rækker ud over de nationale interesser. Dette gælder især for Donauområdet, der omfatter bjergområder såsom Karpaterne, Balkan og dele af Alperne. Området har en rig og enestående flora og fauna, til vands og på land, herunder de få steder i Europa, hvor pelikaner, ulve, bjørne og losser hører hjemme. Disse er under et voksende pres som følge af menneskelige aktiviteter. Et samarbejde er af afgørende betydning, ellers vil det nyttige arbejde, som udføres et sted, hurtigt blive ødelagt som følge af forsømmelser andetsteds. De eksisterende samarbejdsstrukturer bør styrkes.

De vigtigste spørgsmål

Vand

Området er det mest internationale afvandingsområde i verden med mange vigtige bifloder, søer og grundvandsressourcer. En sikring af god vandkvalitet, som krævet i vandrammedirektivet, er af central betydning. Det er nødvendigt med en bæredygtig vandforvaltning, hvor man i fællesskab formindsker forureningen fra organiske stoffer, næringsstoffer eller farlige stoffer. Planen for afvandingsområdet, som blev vedtaget af alle Donaustater i 2009, fastlægger konkrete mål og foranstaltninger, som man kan bygge videre på.

Risici

Indbyggerne i området skal beskyttes mod katastrofer, såsom oversvømmelser og ulykker i industrien, som har meget store negative virkninger på tværs af grænserne – det seneste eksempel skete i 2010 – gennem forebyggende foranstaltninger og gennem krisestyring, gennemført i fællesskab som krævet i f.eks. direktivet om oversvømmelser, Sevesodirektivet, direktivet om mineaffald eller direktivet om ansvar for miljøskader. En indsats, der gennemføres isoleret, flytter kun problemet og skaber problemer for naboer. Også det stigende antal tilfælde af tørke er et problem, og det samme gælder en tilpasning til

² Den internationale klassificering af indre vandveje i Europa (UNECE/TRANS/120/Rev.4, s. 28/29) i den europæiske aftale om de vigtigste indre vandveje af international betydning klassificerer parametre for motorfartøjer og konvojer, der skubbes. I nærværende tekst referer kategori VIb udelukkende til konvojer, der skubbes, og fartøjer på indre vandveje med en dybgang på op til 2,5 m.

klimaændringerne. Regionalt samarbejde skal fremme grøn infrastruktur, anvendelse af langsigtede økosystembaserede løsninger og udnyttelse af erfaringer fra tidligere tilfælde.

Biodiversitet, jordbund

Tab af naturlige levesteder sætter fauna og flora under pres og påvirker den generelle kvalitet af miljø sundhed. Opsplitningen af økosystemer, intensivning af arealanvendelsen samt byvækst udgør eksempler på et stort pres. EU-mål for beskyttelse af biodiversitet i 2020³ skal nås ved at standse tab af biodiversitet og økosystemer, ved at genoprette økosystemtjenester og ved at forbinde levesteder. Målene i naturbeskyttelsesområderne, såsom Natura 2000 områder, kan kun nås med respekt for de økologiske krav i hele området. Med hensyn til jordbunden giver erosion fra dyrkede arealer vandforurening sammen med forurenede grunde og bortskaffelse af affald, hvilket alt sammen er omhandlet i konkrete aktioner i strategien.

Mål kunne f.eks. være:

- at opnå de miljømål, der er fastlagt i planen for Donaus afvandingsområde
- at mindske næringsstofindholdet i Donau, for at Sortehavets økosystemer kan genoprettes på et niveau svarende til 1960
- at afslutte og vedtage deltaforvaltningsplanen inden 2013
- at gennemføre forvaltningsplanerne for oversvømmelsesrisici langs Donau – som bør være afsluttet i 2015, jf. direktivet om oversvømmelser – så det omfatter en markant mindskelse af risikoen for oversvømmelser inden 2021, og hvor der også tages hensyn til mulige virkninger af klimaændringerne
- at udarbejde effektive forvaltningsplaner for alle Natura 2000 områder
- at sikre en levedygtig bestand af størarter i Donau og andre hjemmehørende fiskearter inden 2020 ved at bekæmpe invasive arter
- at mindske det område med 25 %, som rammes af jorderosion, der overstiger 10 ton pr. hektar inden 2020.

3.3 Velstand i Donauområdet

Området omfatter yderpunkterne økonomisk og socialt i EU. Forskellene er slående, fra EU's mest konkurrencedygtige til de fattigste regioner, fra de mest veluddannede til de mindst uddannede og fra den højeste levestandard til den laveste. Strategien styrker Europa 2020 ved at give mulighed for at forbinde kapitalrige områder med arbejdskraftrige områder og teknologiavancerede områder med ventende markeder, især ved at udvide videnssamfundet og med et determineret integrationstiltag. Især marginaliserede grupper (først og fremmest roma, flertallet af disse lever i området) bør nyde godt heraf.

³ Konklusioner fra Rådet (miljø) (den 15. marts 2010): "at standse tabet af biodiversitet og nedbrydelsen af økosystemtjenester i EU inden udgangen af 2020 og, for så vidt det kan gennemføres, genetablere disse og samtidig intensivere EU's bestræbelser på at standse tabet af biodiversitet på globalt plan."

De vigtigste spørgsmål

Uddannelse

Det er nødvendigt at investere i mennesker, således at området kan få en bæredygtig fremgang og vækst med en prioritering af viden og integration. Ved at bygge på fremgangen i dele af området vil man kunne give adgang til mere uddannelse og modernisere uddannelser og den sociale sikring.

Forskning og innovation

Måltrettet støtte til forskningsinfrastruktur vil stimulere fremragende forskning og uddybe netværker mellem videnudbydere, virksomheder og politiske aktører. Området skal udnytte nationale og regionale fonde bedre og fuldt ud nyde godt af det europæiske forskningsområde. Eksisterende bilaterale aftaler bør føre til en multilateral koordination. Udviklingsregioner ved den nedre Donau kan nyde godt af de innovative førende regioner – der virkelig er i verdensklasse – ved den øvre Donau.

Virksomheder

Man kan finde nogle af de regioner i Europa, som har de bedste resultater, i dette område. Andre er langt bagud. Det er nødvendigt, at de nyder godt af bedre forbindelser mellem innovation og erhvervsfremmeinstitutioner. Clusters og forbindelser mellem ekspertisepoler, som inddrager dem i eksisterende uddannelses- og forskningsnetværk, vil få konkurrenceevnen hos virksomheder ved den øvre del af Donau til at dække hele området.

Arbejdsmarkedet

Et højere beskæftigelsesniveau er af afgørende betydning. Mennesker har brug for muligheder i nærheden af deres bosted. De har også brug for mobilitet. Området skal give de lyseste hoveder og de mest foretagsomme et fremtidsperspektiv gennem et stærkere samarbejde vedrørende politikker, foranstaltninger og udveksling af information.

Marginaliserede befolkningsgrupper

En tredjedel af EU's befolkning lever med risiko for fattighed, mange i marginaliserede befolkningsgrupper lever i dette område. Romagrupper, 80 % af disse bor i regionen, lider særligt som følge af den sociale og økonomiske udstødelse, fysisk opdeling og uværdige levevilkår. Forsøg på at undslippe disse forhold har virkninger i hele EU, men årsagerne til problemerne må først tages op i området.

Målene kunne f.eks. være:

- at investere 3 % af BNP i forskning og udvikling inden 2020
- at give adgang for alle EU-borgere i regionen til bredbåndsnet inden 2013
- at øge antallet af patenter, erhvervet i området, med 50 %

- at øge andelen af EU-befolkningen mellem 30 og 34 år med videregående eller lignende uddannelse til 40 % inden 2020.

3.4 Styrkelse af Donauområdet

De dramatiske ændringer siden 1989 har ændret samfundet. Man må gøre sig klart, at Donauområdet omfatter medlemsstater, som er blevet medlem på forskellige tidspunkter, lande, som ansøger om EU-medlemskab, og andre tredjelande. De fleste står over for de samme problemer, men de ressourcer, de råder over, er meget forskellige. Skal de fælles udfordringer med hensyn til sikkerhed og bekæmpelse af grov og organiseret kriminalitet tages effektivt op, kræver det koordination på alle niveauer. Udveksling af god administrativ praksis er vigtig, hvis området skal gøres mere sikkert og trygt, og hvis man skal styrke områdets integration i EU.

De vigtigste spørgsmål

Institutionel kapacitet og institutionelt samarbejde

Det er nødvendigt at forbedre strukturerne og kapaciteten i beslutningstagningen i den private og offentlige sektor, bl.a. med god planlægning og internationalt samarbejde og støtte til et makroregionalt tiltag. Det er af væsentlig betydning, at ressourcerne udnyttes bedst muligt.

Sikkerhed

Korruption, organiseret og grov kriminalitet giver anledning til stadig større bekymring. Spørgsmål, såsom smugling af varer, menneskehandel og sorte markeder på tværs af grænserne, kræver en skærpelse af lovgivningen, både nationalt og på tværs af jurisdiktioner. Det er nødvendigt, at oplysninger udveksles bedre, og at der etableres effektive fælles aktioner.

Målene kunne f.eks. være:

- fastlæggelse af benchmark for e-forvaltning og mindskelse af overdrevent bureaukrati inden 2012
- senest 2015 skal det højst tage 4 uger at få en tilladelse til start af selvstændighed virksomhed
- en effektiv udveksling af informationer mellem relevante retshåndhævende instanser inden 2015 for at forbedre sikkerheden og bekæmpe grov og organiseret kriminalitet i de 14 lande
- et effektivt samarbejde mellem relevante retshåndhævende instanser inden 2015.

4. GENNEMFØRELSE OG STYRING

For at kunne tage disse spørgsmål op har vi brug for et godt grundlag for et samarbejde.

- **En bæredygtig ramme for samarbejde**

Med strategien forsøger man at få det bedst mulige ud af mulighederne ved at samordne indsatsen, nærmere bestemt politikkerne og støtten. Aktionerne supplerer hinanden. Alle interesserede parter skal påtage sig et ansvar. I den forbindelse udgør erklæringen fra topmødet i Bukarest om Donau⁴ en vigtig forpligtelse. Kommissionen kan medvirke til at fremme og støtte aktioner, men det er nødvendigt, at alle myndigheder, på nationalt, regionalt og andre niveauer, forpligter sig og engagerer sig praktisk. Samarbejdet med internationale og tværnationale organisationer i hele regionen vil medvirke til synergi og forebygge dobbeltarbejde. En styrket territorial dimension vil sikre en integreret fremgangsmåde og tilskynde til en bedre koordinering af sektorpolitikker. Der skal fokuseres stærkt på resultater.

- **Koordinering**

Der er behov for en række foranstaltninger.

Koordineringen på politkniveau hører under Kommissionens ansvarsområde med støtte fra gruppen på højt plan i alle medlemsstater. Lande, der ikke er medlemsstater, bør opfordres til at deltage i gruppen, når det er hensigtsmæssigt.

Kommissionen vil høre gruppen om ændringer i strategien og handlingsplanen og med hensyn til rapporter og kontrol. Gruppen tager spørgsmål op om politiske retningslinjer og prioriteringer.

Koordineringen af det enkelte prioriterede område er medlemsstaternes opgave (sammen med lande, der ikke er medlemsstater, eller regioner, med undtagelse af emner som EU tager sig af på statsniveau, såsom sikkerhed, grov og organiseret kriminalitet) med høring af Kommissionen og relevante EU-agenturer og regionale organer. "Koordinatorer for et prioriteret område", som kan påvise et engagement for hele Donauområdet, og som er anerkendte og har ekspertise, sikrer gennemførelsen (f.eks. ved at indgå aftaler om planlægning, med mål, indikatorer og tidsplaner og ved at sikre omfattende kontakter mellem projektledere, programmer og finansieringskilder og ved at yde teknisk støtte og rådgivning). Dette arbejde vil blive gennemført på tværs af sektorer og interinstitutionelt.

Kommissionens formidlerrolle støttes af de nationale kontaktsteder. Disse sikrer koordineringen i hvert land, udpeger relevante kontakter og sørger frem for alt for arbejdets praktiske aspekter.

- **Gennemførelse**

Gennemførelsen af aktioner er alles ansvarsområde, på nationalt plan, regionalt plan, kommunalt og lokalt niveau. Aktionerne (med angivelse af det mål, der skal nås) skal omsættes til konkrete projekter, (som er detaljeret beskrevet, og hvor der er et krav om en projektleder, en tidsramme og finansiering). Disse bør aktivt fremmes ved fremlæggelse af forslag, samtidig med at man respekterer uafhængigheden ved fastlæggelse af beslutninger om programmet.

- **Finansiering**

⁴ Bukarest den 8. november 2010.

Strategien gennemføres ved at udnytte og koordinere eksisterende finansiering til strategiens mål, hvor det er hensigtsmæssigt og i overensstemmelse med de overordnede rammer. Meget er faktisk allerede muligt via en lang række EU-programmer (f.eks. 100 mia. EUR fra Strukturfondene 2007-2013 samt de omfattende IPA- og ENPI-programmer). Udvælgelsesprocedurerne for projekter kunne blive revideret med henblik på støtte til de aftalte mål. Der er også andre midler, såsom investeringsrammen for det vestlige Balkan og de internationale finansieringsinstitutioner (f.eks. EIB: 30 mia. EUR 2007-2009 med dens støtte til besejlingsforhold og fjernelse af miljøforurening). Man bør være opmærksom på muligheden af at kombinere lån og tilskud. Der findes nationale, regionale og lokale ressourcer. Det er absolut af afgørende betydning, at der er adgang til og mulighed for at kombinere finansieringen, især fra offentlige og private kilder under EU-niveaet.

• **Rapporter og evaluering**

Rapporter og evaluering udføres af Kommissionen i partnerskab med koordinatorene for et prioriteret område og andre interesserede parter. Koordinatorerne vil påpege fremskridt i forbindelse med de forbedringer, aktionerne og projekterne medfører, og gennemførelsen af mål og vil regelmæssigt give oplysninger om deres arbejde. På grundlag heraf udarbejder Kommissionen rapporter med angivelse af de fremskridt, der er nået i handlingsplanen.

Kommissionen organiserer ligeledes hvert år et forum, hvor man drøfter arbejdet, konsulterer parterne om reviderede aktioner og udvikler nye tiltag. Landene, EU-institutionerne og interesserede parter (især mellemstatslige organisationer, den private sektor og civilsamfundet) deltager.

• **Ingen nye EU-fonde, ingen ny EU-lovgivning og ingen nye EU-strukturer**

Kommissionen forbereder strategien under forudsætning af, at Donauområdet ikke får en særbehandling med hensyn til budgetter eller lovgivning. Nærmere bestemt indebærer dette:

- 1) Der er i strategien ikke fastlagt nye EU-fonde. Der kunne komme supplerende internationale, nationale, regionale eller private fonde, om end det understreges, at eksisterende fonde skal udnyttes bedre.
- 2) Strategien kræver ingen ændringer i EU-lovgivningen, da EU-lovgivning vedrører EU-27 og ikke en makroregion. Hvis der er enighed herom, kunne der komme ændringer på nationalt eller på et andet niveau for at tage specifikke mål op.
- 3) Med strategien oprettes der ikke nye strukturer. Gennemførelsen sker gennem eksisterende organer, hvis supplerende karakter skal udnyttes bedst muligt. Der forventes ingen generelle virkninger for Kommissionens ressourcer.

5. FORBINDELSER TIL EU'S POLITIKKER

For at styrke integrationen af hele området sigter strategien på at styrke EU-politikker og gennemførelsen af lovgivning i området. Strategien giver politisk støtte til aktuelle initiativer og gør disse mere synlige. Især nogle aktioner, som er vedtaget inden for rammerne af eksisterende organer, udgør en del af handlingsplanen. Herudover er der følgende:

- Europa 2020 udgør det vigtigste EU-engagement vedrørende job og intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, som vil blive konsolideret med strategien. Der er fem overordnede mål. Disse omfatter: fremme af beskæftigelsen, forbedring af vilkårene for innovation, forskning og udvikling, gennemførelse af målene for klimaændringer og energi, højere uddannelsesniveauer samt fremme af social integration, især ved at mindske fattigdom og ved at tage udfordringerne ved aldring op. Strategien styrker alt dette med sin vision for Donauområdet i 2020. Strategien støtter en bæredygtig vækst, der sigter på at mindske energiforbruget, øge anvendelsen af vedvarende energikilder, modernisere transportsektoren ved at gøre den mere miljøvenlig og mere effektiv og at promovere grøn "turisme". Strategien medvirker til at fjerne flaskehalse på det indre marked og forbedre erhvervsklimaet.
- Overensstemmelse med EU-lovgivningen og –politikker indgår som en meget vigtig del i strategien. Strategien omhandler huller i gennemførelsen og praktiske eller organisatoriske vanskeligheder, der medfører manglende resultater. Strategien støtter en bedre gennemførelse af forpligtelserne i EU-lovgivningen, især i sammenhæng med det indre marked og miljøet. Strategien bidrager også til gennemførelse af politikker, såsom transportområdet (Ten-T, som i øjeblikket er ved at blive revideret, og den kommende transportpolitik for landene), energinetværk (Ten-E), strategien for det indre marked (lovgivningen om det indre marked) og den digitale dagsorden. EU's biodiversitetsmål og -strategi for tiden efter 2010 med dens vision for 2050 og et mål for 2020 styrkes ligeledes. Som port til naboer i Europa og videre til Asien har regionen en afgørende betydning som støtte for andre udenrigspolitiske tiltag fra EU, såsom den europæiske naboskabspolitik og EU's regionale initiativer (f.eks. det østlige partnerskab).

6. KONKLUSION

Strategien giver en bæredygtig ramme for en politisk integration og en sammenhængende udvikling i Donauområdet. Strategien fastlægger prioriterede aktioner, der skal gøre Donauområdet til en EU-region, der er klar til det 21. århundredes udfordringer. Sammen med strategien skal de nødvendige informationer formidles, og der skal gennemføres PR-aktiviteter for at sikre, at strategiens mål bliver kendt viden om.

Kommissionen opfordrer derfor Rådet til at gennemgå og godkende denne meddelelse og den tilhørende handlingsplan.